

Sygn. akt VII U 1343/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący Sędzia S.O. Danuta Dadej - Więsyk

Protokolant prot. sądowy Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2016 roku w Lublinie

sprawy F. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania F. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 25 czerwca 2015 roku numer (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1343/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 czerwca 2015 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił F. B. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), z uwagi na to, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Zakład podniósł okoliczności nieprzedłożenia przez wnioskodawcę dokumentów w postaci świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach. (decyzja – k. 65 akt rentowych)

W odwołaniu pełnomocnik F. B. wnosił o zmianę wskazanej decyzji poprzez zaliczenie na rzecz ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w L. Baza w N. w okresie od dnia 18 grudnia 1976 roku do dnia 31 sierpnia 1995 roku i przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł okoliczności dotyczące pracy skarżącego we wskazanym okresie w charakterze kierowcy obsługującego samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i zajmującego się transportem zwierząt hodowlanych w pełnym wymiarze czasu pracy. (odwołanie – k. 2 – 5 akt sądowych)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie podnosząc argumenty, które legły u podstaw zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie – k. 13 – 14 a.s.)

W posiedzeniu w dniu 24 listopada 2015 roku pełnomocnik skarżącego wnosił o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (protokół – k. 25v. a.s.)

Na posiedzeniu w dniu 24 listopada 2015 roku ubezpieczony wnosił o uwzględnienie w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w (...) M. B. od dnia 1 września 1995 roku do dnia 31 grudnia 2009 roku, gdzie pracował w charakterze kierowcy zajmującego się transportem zwierząt oraz żywca. (protokół – k. 26v. a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

F. B., urodzony (...), w dniu(...)roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 26 lat, 5 miesięcy i 3 dni, stanowiących w całości okres składkowy. Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach żadnego okresu zatrudnienia ubezpieczonego. (okoliczności bezsporne)

F. B. od dnia 28 października 1976 roku posiada prawo jazdy kategorii (...) uprawniające do kierowania samochodami osobowymi i ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3500 kg za wyjątkiem autobusów. Uprawnienia uzyskał w czasie pełnienia zasadniczej służby wojskowej. Natomiast prawo jazdy kategorii (...)uprawniające do kierowania samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3500 kg z przyczepą uzyskał w dniu 14 listopada 1984 roku.

Z dniem 18 grudnia 1976 roku F. B. został zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. Bazie w N. (następnie Przedsiębiorstwie (...) w L. Bazie w N.) na podstawie umowy o pracę zawartej na okres próbny w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy. Od dnia 1 stycznia 1977 roku podstawę zatrudnienia skarżącego stanowiła umowa o pracę zawarta na czas nieokreślony, kreująca analogiczne warunki zatrudnienia w zakresie wymiaru czasu pracy i stanowiska co uprzednio obowiązująca umowa o pracę. Przedmiot działalności zakładu pracy wnioskodawcy stanowił przewóz zwierząt hodowlanych na terenie całego kraju ze skupów które odbywały się gminnych spółdzielniach bezpośrednio do rolników indywidualnych bądź do państwowych gospodarstw rolnych. Na bazie w N. znajdowały się samochody do przewozu zwierząt, warsztaty i obory dla zwierząt. Skarżący podlegał służbowo dyspozytorowi oraz kierownikowi bazy. Na zajmowanym stanowisku kierowcy obsługiwał samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3500 kg takie jak S. (...) i 200, G.53, (...) 130. Do obowiązków skarżącego należał transport zwierząt hodowlanych takich jak krowy, świnie, owce, konie, co wiązało się z jazdą po zwierzęta z bazy w N. do poszczególnych punktów skupu zwierząt położonych na terenie dawnego województwa (...) i rozwożeniem ich bezpośrednio do rolników indywidualnych bądź do państwowych gospodarstw rolnych albo przywożeniem do bazy w N. bądź rozwożeniem bezpośrednio z bazy do odbiorców. Zakupu odbieranych ze skupu zwierząt dokonywali inspektorzy zatrudnieni przez zakład pracy skarżącego, a przed załadunkiem lekarz weterynarz sprawdzał stan zwierząt. Na skupy jeździł codziennie. Przewoził zwierzęta również do punktu granicznego pokonując w jedną stronę około 360 kilometrów.

Do obowiązków ubezpieczonego należało nadto przygotowanie samochodu do transportu zwierząt żywych co wiązało się z dokonaniem oczyszczenia po każdym przywiezieniu zwierząt ze skupu na bazę wozu z obornika i innych zanieczyszczeń przy wykorzystaniu miotły, łopaty oraz wody, dezynfekcji wozu środkami chemicznymi jak również wysypaniem podłogi na wymaganą grubość 5 cm miałem torfowym, trocinami bądź słomą, sporządzeniem odpowiednich przegród w środkach transportowych dla sztuk złośliwych ciężarnych matek z prychówkiem, samców sztuk ciężki itp., które według narom stosownych przez zakład pracy powinny być przewożone osobno, oraz małych zwierząt mających tendencje do zbijania się w stada, sprawdzeniem prawidłowości działania tylnej klapy oraz rozplanowaniem rozmieszczenia zwierząt w sposób zapewniający istnienie miejsca na sprzęt, paszę oraz swobodnego dostępu do zwierząt dla konwojenta. Czynności związane z oczyszczaniem oraz dezynfekcją wozu jak i wysypaniem podłogi, co miało miejsce codziennie, zajmowały około dwóch godzin.

Przed wyjazdem ze skupu bądź bazy do odbiorców zwierząt skarżący uczestniczył przy ich załadunku a po dotarciu do odbiorców bądź bazy również przy rozładunku. Czas trwania załadunku i rozładunku był uzależniony od tego jakich zwierząt dotyczył oraz ilości sztuk. Załadunek trwał od pół do trzech godzin a rozładunek podobnie. Do obowiązków skarżącego należało również rozprowadzenie zwierząt gospodarskich do gospodarstw rolnych co polegało na tym, że

oprócz transportem i rozładowaniem ubezpieczony zajmował się nadto doprowadzeniem np. cielaka do obory obiorcy i pomocą przy przywiązywaniu zwierząt. Czas rozprowadzenia był uzależniony przede wszystkim od tego czy istniał dojazd do obory a jednorazowo skarżący przewoził od 20 do 30 cieląt.

W związku z transportem zwierząt skarżący wykonywał również czynności związane z prowadzeniem dokumentacji z tym związanej, tj. pobierał dokumenty w postaci kart drogowych i specyfikacji, wydawał i przyjmował pokwitowania przyjęcia i odbioru zwierząt oraz zwracał na bazie przez siebie wypełnione dokumenty. W sytuacji awarii samochodu w zakładzie pracy skarżącego obowiązywała zasada, że usuwaniem awarii zajmowali się mechanicy, z tym, że zdarzało się sporadycznie, iż skarżący przy niektórych naprawach uczestniczył. Natomiast w sytuacji braku obsady dla obsługi ciągnika marki U. (...) w ramach prac gospodarskich na bazie ubezpieczonemu powierzano dodatkowo eksploatację ciągnika. W jej ramach przewoził między innymi siano z P. do bazy w N.. Wymiar czasu pracy związany z obsługą ciągnika ustalał kierownik działu transportu, za który skarżący wynagrodzenie zasadnicze określone w godzinnej stawce.

Dobowa norma czasu pracy związana z wykonywaniem wyżej wskazanych czynności wynosiła średnio około 10 godzin. Skarżący nie brał natomiast udziału w uboju zwierząt.

W związku z niepełnym wykorzystaniem czasu pracy kierowców z dniem 20 września 1991 roku ubezpieczonemu zostały powierzone dodatkowo obowiązki związane z nocnym dozorem całości bazy zwierząt gospodarskich w N..

W czasie zatrudnienia skarżący był uprawniony do wynagrodzenia płatnego w sposób i na warunkach przewidzianych w zarządzeniach resortowych dotyczących wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w transporcie samochodowym, spedycji krajowej i komunikacji miejskiej. Stosunek pracy ubezpieczonego ustął w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 31 sierpnia 1995 roku.

Z dniem 1 września 1995 roku ubezpieczony został zatrudniony w Firmie Produkcyjno – Handlowo – Usługowej (...) M. B. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy. Do dnia 31 grudnia 1997 roku podstawę zatrudnienia stanowiło sześć umów o pracę zawartych na czas określony a od dnia 1 stycznia 1998 roku podstawę zatrudnienia stanowiła umowa o pracę zawarta na czas nieokreślony. Na zajmowanym stanowisku skarżący obsługiwał samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3500 kg, tj. S. (...), M., V.. Nadto do obowiązków ubezpieczonego należał zakup zwierząt w skupie oraz ich załadunek i rozładunek oraz oczyszczanie po każdym przywiezieniu zwierząt ze skupu na bazę wozu z obornika i innych zanieczyszczeń przy wykorzystaniu miotły, łopaty oraz wody jak i dezynfekcja wozu środkami chemicznymi. Codziennie jeździł na skupy do M., T. i P.. Na skupie zajmował się ważeniem zwierząt, tj. krów i świń, ich wyborem do zakupu oraz niekiedy dokonywał płatności. Następnie regulował ruchome boksy na samochodzie i zajmował się załadunkiem zwierząt który trwał od 1,5 do 2 godzin a po przyjeździe do zakładu pracy ich wyładunkiem którego wymiar czasowy był podobny do czasu trwania załadunku na skupie. Po rozładunku oczyszczał wóz z nieczystości co trwało co najmniej około godziny a następnego dnia rano przed wyjazdem na skup przeprowadzał dezynfekcję co polegało na rozsypywaniu i rozpylaniu specjalnych środków, i trwało również co najmniej około godziny. W trakcie transportu zdarzało się, że niektóre zwierzęta doznawały kontuzji co wymagało od skarżącego dobicia ich poprzez wykrwawienie. Zasadniczo jednak ubezpieczony nie brał udziału w uboju zwierząt.

Zdarzało się również, że skarżący w wykonaniu polecenie przełożonego zajmował się rozwożeniem wyrobów masarskich do sklepów przy wykorzystaniu samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3500 kg marki L.. Nadto w sytuacji konieczności zastępstwa innego pracownika skarżący jako kierowca ciągnika zajmował się wywożeniem nieczystości z zakładu pracy jak również sporadycznie uczestniczył w naprawie samochodów i montażu instalacji elektrycznej, jednakże po godzinach pracy. Wskazane prace wykonywał do dnia 31 grudnia 1998 roku. Pracę skarżący wykonywał w ramach ośmiogodzinnej normy czasu pracy jednakże zdarzało się że pracował również po godzinach.

(odpis prawa jazdy – k. 5, umowy o pracę, zakres czynności, pisma ws. powierzenia dodatkowych czynności związanych z obsługą ciągnika – k. B - 15, pismo ws. powierzenia dodatkowych obowiązków dozorca, zakres czynności

dozorcy, świadectwo pracy akta osobowe – k. 22 a.s.; umowy o pracę – k. 36 a.s.; zeznania ubezpieczonego F. B. – k. 25v. – 26v., 58v. – 59 a.s.; zeznania świadka S. J. – k. 48 – 48v. a.s.; zeznania świadka M. B. – k. 48v. – 49 a.s.; zeznania świadka H. M. – k. 49 – 50 a.s.; zeznania świadka J. M. – k. 56v. – 57v. a.s.; zeznania świadka S. K. – k. 57v. – 58v. a.s.)

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla ubezpieczonego. Świadek S. J. pozostawał w zatrudnieniu w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. Bazie w N. w okresie od 1980 roku do 1996 roku, najpierw jako zootechnik przez 10 lat, a od 1990 roku na stanowisku kierownika bazy w N.. W czasie pełnienia obowiązków zootechnika świadek miał kontakt ze skarżącym podczas wyładunku zwierząt na bazie po ich przywiezieniu ze skupów ponieważ zwierzęta te świadek przyjmował. Jako kierownik był bezpośrednim przełożonym skarżącego i zdarzało się że przyglądał się rozładunkowi zwierząt na bazie. Świadek H. M. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. Bazie w N. w okresie od 1976 roku do 1990 roku na stanowisku kierownika bazy zwierząt gospodarczych, będąc bezpośrednim przełożonym skarżącego. Świadek J. M. pozostawał w zatrudnieniu w wyżej wskazanym podmiocie w okresie od 1984 roku do 1995 roku jako kierowca samochodów ciężarowych. Natomiast świadek M. B. prowadził Firmę Produkcyjno – Handlowo – Usługowej (...) M. B. w okresie od 1991 roku do 2009 roku i był pracodawcą skarżącego. Świadek S. K. pozostawał w zatrudnieniu w Firmie Produkcyjno – Handlowo – Usługowej (...) M. B. w okresie od 1993 roku do 2008 roku jako konserwator oraz technik elektryk. Miał codzienny kontakt ze skarżącym ponieważ te przychodził do niego po środek dezynfekcyjny oraz czasami po narzędzia. Wskazane okoliczności dotyczące zatrudnienia świadków i ich kontaktów ze skarżącym pozwalają w ocenie Sądu na przyjęcie wniosku o tym, że świadkowie posiadają niezbędne wiadomości dotyczące okoliczności zatrudnienia ubezpieczonego w zakresie jego obowiązków oraz warunków w jakich były wykonywane co do okresów objętych sporem w zakresie czasowym odpowiadającym ich bezpośrednim kontaktom z ubezpieczonym. Zeznania świadków są logiczne oraz wzajemnie się uzupełniają, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne. Należy wskazać, że organ rentowy nie podniósł okoliczności, które mogłyby godzić w wiarygodność ich zeznań. Z tym jednakże zastrzeżeniem, że Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka S. J. w zakresie w jakim twierdził, że skarżący nie jeździł ciągnikiem. W tym bowiem zakresie pozostawały one w sprzeczności z pozostałymi zeznaniami świadków oraz samego ubezpieczonego. Z tego względu wskazane zeznania nie mogły stanowić podstawy ustaleń w sprawie. Pozytywna ocena dotyczy również zeznań samego ubezpieczonego, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. Ubezpieczony wyczerpująco opisał swoje obowiązki. Brak jest jakichkolwiek przesłanek do kwestionowania jego zeznań.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił również w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie F. B. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornych w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji, odwołania oraz zeznań ubezpieczonego należy możliwość zakwalifikowania okresu zatrudnienia skarżącego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. Bazie w N. (następnie Przedsiębiorstwie (...) w L. Bazie w N.) od dnia 18 grudnia 1976 roku do dnia 31 sierpnia 1995 roku oraz w Firmie Produkcyjno – Handlowo – Usługowej (...) M. B. od dnia 1 września 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku, w łącznym wymiarze 22 lat i 14 dni, jako pracy w szczególnych warunkach, celem ustalenia, w związku z nieuznaniem przez organ rentowy żadnego okresu zatrudnienia ubezpieczonego jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, czy legitymuje się on 15 – letnim okresem tak kwalifikowanej pracy.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 b pkt 20 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) – zwanej dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego dla

mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 roku co najmniej 67. Ubezpieczony nie ukończył wyżej wymienionego wieku, zatem nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia mu prawa do emerytury w oparciu o powołany przepis.

Natomiast w myśl art. 46 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż wskazany, jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego i warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 roku. Przy czym wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których wymienionym osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Według § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego w dalszej części rozporządzeniem Rady Ministrów, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. F. B. do dnia 31 grudnia 2008 roku nie osiągnął wymaganego przez cytowany przepis wieku emerytalnego 60 lat.

Jednakże zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według § 3 rozporządzenia Rady Ministrów okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury F. B. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
 - a) co najmniej 15 - letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że ubezpieczony w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane (...) lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 25 - letnim stażem pracy oraz że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Przechodząc do oceny, czy ubezpieczony spełnia warunek legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych należy podkreślić, że ubezpieczony występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, nie przedłożył na okoliczność pracy w szczególnych warunkach w okresach objętych sporem dokumentów wymaganych przez prawo, tj. świadectw prac w szczególnych warunkach, co stanowiło dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji odmawiającej prawa do wnioskowanego świadczenia. W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubezpieczonego ubiegania się o świadczenie emerytalne. Należy mieć bowiem na uwadze, że brak wystawienia świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji braku jej sporządzenia, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące. Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed Zakładem, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c., który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. II UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12)

Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza.

Nadto należy podnieść, że w sytuacji braku wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych z uwagi na jego niesporządzenie przez pracodawcę, sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub 2 do rozporządzenia Rady Ministrów. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku, sygn. III AUa 3113/08)

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach osobowych, jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. oraz zeznaniach świadków, pozwoliło ustalić w sposób pewny, że ubezpieczony nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w obu okresach objętych sporem.

Z poczynionych ustaleń wynika, że w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. Bazie w N. (następnie Przedsiębiorstwie (...) w L. Bazie w N.) ubezpieczony na stanowisku kierowcy zajmował się obsługą samochodów

ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3500 kg takich jak S. (...) i 200,G.53, (...) 130, w ramach której zajmował się transportem zwierząt hodowlanych takich jak krowy, świnie, owce, konie, co wiązało się z jazdą po zwierzęta z bazy w N. do poszczególnych punktów skupu zwierząt położonych na terenie dawnego województwa (...) i rozwożeniem ich bezpośrednio do rolników indywidualnych bądź do państwowych gospodarstw rolnych albo przywożeniem do bazy w N. bądź rozwożeniem bezpośrednio z bazy do odbiorców. Natomiast jak ustalono w okresie zatrudnienia w Firmie Produkcyjno – Handlowo – Usługowej (...) M. B. również na stanowisku kierowcy skarżący obsługiwał samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3500 kg, tj. S. (...), M. i V. w ramach prowadzonego przedmiotem zatrudniającego transportu zwierząt rzeźnych. Jednakże wskazane ustalenia nie skutkowały uznaniem żądania odwołania za zasadne.

W tym miejscu należy wskazać, że brzmienie przepisu art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej nie pozostawia wątpliwości co do tego, że z prawa do emerytury w wieku niższym mogą skorzystać pracownicy, którzy wykonywali pracę w szczególnych warunkach stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Poczynione w rozpoznawanej sprawie ustalenia nadają wskazanemu warunkowi zasadniczego znaczenia. Zdaniem Sądu w realiach sprawy nie ziścił się bowiem warunek wykonywania wyżej wskazanych czynności, odpowiadających rodzajowi pracy opisanemu w wykazie A, Dział VIII „W transporcie i łączności”, poz. 2 „Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W ustalonym stanie faktycznym sprawy przy dokonaniu oceny charakteru prawnego objętych sporem okresów jako okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych Sąd Okręgowy uwzględnił wykładnię przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów. Zgodnie z jego treścią okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z powołanego przepisu wynika, że dla oceny, czy pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach istotnego znaczenia nabiera ustalenie okoliczności czy praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przepis ten jednocześnie nie definiuje pojęcia stałości pracy w tych warunkach.

Konieczne jest zatem odwołanie się w tym względzie do wypracowanego w orzecznictwie poglądu, który Sąd Okręgowy w pełni podziela. Zgodnie z nim warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, pracuje stale tj. ciągle (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem. Zatem, jednoczesne wykonywanie prac wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów, z niewymienionymi w nim, przekreśla możliwość uznania takiej pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, jako, że nie była ona wykonywana stale, w pełnym wymiarze czasu pracy. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2013 roku, sygn. akt III AUa 1308/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 września 2012 roku, sygn. akt III AUa 380/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 września 2012 roku, sygn. akt III AUa 480/12; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 9 lutego 2012 roku, sygn. akt III AUa 1682/11; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2012 roku, sygn. akt III AUa 1797/11)

Przenosząc powyższe wskazania na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wykonywanie przez skarżącego w pierwszym okresie objętym sporem oprócz czynności wyżej wymienionych również takich jak związanych z przygotowaniem samochodu do transportu zwierząt, tj. oczyszczenia po każdym przywiezieniu zwierząt ze skupu na bazę wozu z obornika i innych zanieczyszczeń przy wykorzystaniu miotły, łopaty oraz wody, dezynfekcji wozu środkami chemicznymi, wysypywania podłogi na wymaganą grubość 5 cm miałem torfowym,

trocinami bądź słomą, sporządzenia odpowiednich przegród w środkach transportowych dla sztuk złośliwych ciężarnych matek z przychowkiem, samców sztuk ciężki itp., które według narom stosownych przez zakład pracy powinny być przewożone osobno, oraz małych zwierząt mających tendencje do zbijania się w stada, sprawdzenia prawidłowości działania tylnej klapy oraz rozplanowania rozmieszczenia zwierząt w sposób zapewniający istnienie miejsca na sprzęt, paszę oraz swobodnego dostępu do zwierząt dla konwojenta, uczestniczenia przy załadunku oraz rozładunku zwierząt oraz rozprowadzania zwierząt gospodarskich po ich rozładunku do gospodarstw rolnych co polegało na tym, że oprócz transportem i rozładowaniem ubezpieczony zajmował się nadto doprowadzeniem np. cielaka do obory obiorecy i pomocą przy ich przywiązywaniu w oborze, usprawiedliwia wnioski o tym, że czynności odpowiadające rodzajowi prac określonymu w rozporządzeniu Rady Ministrów, nie były wykonywane w wymaganym pełnym wymiarze czasu pracy. Jak bowiem ustalono czynności związane z oczyszczaniem oraz dezynfekcją wozu jak i wysypaniem podłogi, co miało miejsce codziennie, zajmowały około dwóch godzin, czas trwania załadunku i rozładunku był uzależniony od tego jakich zwierząt dotyczył oraz ilości sztuk, a załadunek trwał od pół do trzech godzin i rozładunek podobnie. Natomiast czas rozprowadzenia zwierząt gospodarskich był uzależniony przede wszystkim od tego czy istniał dojazd do obory, a jednorazowo skarżący przewoził od 20 do 30 cieląt. Ustalenia te mają przesadzające znaczenie dla oceny ziszczenia się warunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy biorąc pod uwagę ustalenie o tym, że dobową normą czasu pracy związana z wykonywaniem przez ubezpieczonego wszystkich czynności wynosiła średnio około 10 godzin.

Również w drugim z okresów objętych sporem ustalony stan faktyczny nie pozwolił na przyjęcie wniosku o wykonywaniu przez skarżącego pracy w szczególnych warunkach jako kierowcy samochodu ciężarowego w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak bowiem ustalono oprócz obowiązków związanych z obsługą transportu zwierząt do obowiązków ubezpieczonego należał nadto zakup zwierząt w skupie w ramach którego zajmował się ważeniem zwierząt, ich wyborem do zakupu oraz niekiedy dokonywał płatności oraz ich załadunek i rozładunek jak również oczyszczanie po każdym przywiezieniu zwierząt ze skupu na bazę wozu z obornika i innych zanieczyszczeń przy wykorzystaniu miotły, łopaty oraz wody jak i dezynfekcja wozu środkami chemicznymi. Czynności związane z załadunkiem i rozładunkiem zwierząt trwał od 1,5 do 2 godzin każda, z oczyszczaniem co najmniej około godziny, a z dezynfekcją również co najmniej około godziny. Ustalenia te mają przesadzające znaczenie dla oceny ziszczenia się warunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy biorąc pod uwagę ustalenie o tym, że dobową normą czasu pracy związana z wykonywaniem przez ubezpieczonego wszystkich czynności wynosiła osiem godzin.

W tym miejscu należy podnieść, że bez znaczenia pozostaje podnoszona przez skarżącego okoliczność, że praca wykonywana była w trudnych i obciążających zdrowie warunkach. Istotne jest bowiem, że wszystkie wykonywane przez skarżącego czynności za wyjątkiem zakwalifikowanych przez Sąd za wykonywane w szczególnych warunkach nie zostały wymienione w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów. Jako takie nie mogą stanowić podstawy do uznania wskazanego okresu pracy w ramach którego były wykonywane za pracę w warunkach szczególnych. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 roku, sygn. akt I UK 41/05) Sam fakt pracy ze zwierzętami w ramach ich transportu, na co powoływał się skarżący, nie ma znaczenia dla oceny zasadności żądania odwołania, bowiem czynności jakie ubezpieczony w związku z transportem zwierząt wykonywał nie zostały uwzględnione przez ustawodawcę jako praca w szczególnych warunkach. Jedyne prace związane ze zwierzętami jako uznane za taką pracę dotyczą czynności związanych bezpośrednio z ich ubojem oraz utylizacją surowców zwierzęcych. Tych z kolei czynności jak wynika z poczynionych ustaleń nie wykonywał.

Samo subiektywne przekonanie ubezpieczonego, że jego praca z uwagi na uciążliwe warunki, w jakich była świadczona, może stanowić podstawę do przyznania mu uprawnień do emerytury w niższym od powszechnego wieku, nie znajduje uzasadnienia faktycznego i prawnego. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 kwietnia 2014 roku, sygn. III AUa 1093/13) O uprawnieniu do emerytury na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów decyduje bowiem łączne spełnienie przez pracownika wszystkich warunków określonych w tym przepisie, a nie jego przekonanie, że charakter lub warunki pracy wystarczają do uznania jej za wykonywaną w szczególnych warunkach. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00) Z tych względów ocena charakteru pracy skarżącego, prezentowana przez niego, pozostaje więc w sferze jego dowolnej, ale nieuzasadnionej oceny, zamiast w sferze faktów. Należy

podkreślić, że prawo do obniżenia wieku emerytalnego ma charakter wyjątku, wobec czego jego zakresu nie można rozszerzać w drodze wykładni przepisów prawa, która musi być ścisła, co m.in. nie pozwala na pominięcie pełnego wymiaru jej wykonywania jako przesłanki przyznana wnioskowanego prawa. (wyrok Sąd Najwyższego z dnia 6 marca 2007 roku, sygn. I UK 287/06)

Podsumowując, wskazać trzeba, że o uprawnieniu do wcześniejszej emerytury decyduje łączne ścisłe spełnienie wszystkich warunków określonych w art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej, a nie przekonanie pracownika, że praca była wykonywana w szczególnym charakterze lub warunkach. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2010 roku, sygn. akt II UK 140/10; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2009 roku, sygn. akt I UK 218/09)

Jak wynika z poczynionych ustaleń F. B. pomimo, że legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył(...) lat życia i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, to jednak nie spełnia warunku legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Tym samym ubezpieczony nie spełnia łącznie wszystkich przesłanek do ustalenia mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie przepisu art. 184 powołanej ustawy emerytalnej, co skutkuje tym, że nieuprawnionym byłoby przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił odwołanie i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.